

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS NEGALIOS PAGRINDU NEPRITAIKANT UTENOS RAJONO APYLINKĖS TEISMO PASTATO ŽMONIŲ SU NEGALIA REIKMĖMS TYRIMO

2016-11-10 Nr. (16)SN-160)SP-123

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (toliau – Tarnyba) 2016 m. spalio 10 d. gavo pareiškėjo V. Š. (toliau – pareiškėjas) skundą dėl galimos diskriminacijos negalios pagrindu Utenos rajono apylinkės teisme (toliau – ir teismas). Skunde nurodoma, kad teismo pastatas (J. Basanavičiaus g. 65, Utena) nėra pritaikytas judėjimo negalią turinčių asmenų poreikiams. Pareiškėjas taip pat nurodo, kad šalia teismo pastato nėra įrengtos automobilių statymo vietos neįgaliesiems.

Lygių galimybių kontrolierė A. Skardžiuvienė (toliau – ir Kontrolierė), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 25 str. 1 ir 2 dalimis, 2016 m. spalio 20 d. raštu Nr. (16)SN-160)S-843 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į teismo pirmininkę, prašydama pateikti informaciją: ar teismo pastatas yra pritaikytas judėjimo negalią turinčių asmenų poreikiams, jei ne, tai kokios kliūtys riboja asmenų su negalia savarankišką mobilumą pastato viduje; ar pareiškėjui buvo sudarytos visos galimybės gauti teismo teikiamas paslaugas; ar prie teismo pastato yra įrengta automobilių statymo vieta neįgaliesiems.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

Utenos rajono apylinkės teismo pirmininkė 2016 m. spalio 26 d. rašte Nr. S-69 „Dėl informacijos pateikimo“ nurodė, jog teismo pastato išorėje yra įrengtas privažiavimas judėjimo negalią turintiems asmenims, tačiau pastato viduje patekimą į teismo posėdžių sales riboja laipteliai.

Pareiškėjui, atvykusiam į teismo posėdį, patekti į posėdžių salę padėjo teismo darbuotojai. Prie teismo pastato nėra įrengtos automobilių statymo vietos neįgaliesiems.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

1. Tyrimo metu buvo nustatoma, ar dėl teismo pastato galimo nepritaikymo žmonių su negalia reikmėms nebuvo pažeisti Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencija) 9 str. 1 d. a) p. bei Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p. reikalavimai.

2. Konvencijos 9 str. 1 d. a) p. įtvirtinta, jog valstybės, šios Konvencijos Šalys, siekdamas, kad neįgalieji galėtų gyventi savarankiškai ir visapusiškai dalyvauti visose gyvenimo srityse, imasi atitinkamų priemonių, kad užtikrintų neįgaliesiems lygiai su kitais asmenimis fizinės aplinkos, transporto, informacijos ir ryšių, įskaitant informacijos ir ryšių technologijų bei sistemų, taip pat kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų paslaugų prieinamumą tiek miesto, tiek kaimo vietovėse. Šios priemonės, kurios apima prieinamumo kliūčių ir trukdžių nustatymą ir pašalinimą, *inter alia* taikomos pastatams, keliams, transporto priemonėms ir kitokiems vidaus ir lauko objektams, įskaitant mokyklas, būstą, medicinos įstaigas ir darbo vietas.

Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p. numatyta, jog, įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, bei taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

Pareiškėjo Tarnybai pateiktame skunde nurodyta, kad pareiškėjas šių metų rugsėjo 22 d. buvo kviečiamas į bylos (Nr. 2YT-1767-921/2016) nagrinėjimą teisme. Kadangi teismo pastato viduje prieš posėdžių sales įrengti laiptai be panduso, pareiškėjas su neįgaliojo vežimėliu negalėjo savarankiškai patekti į posėdžių salę.

Pabrėžtina, jog Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 317 „Dėl STR 2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“ patvirtinimo“ patvirtintu Statybos reglamentu (toliau – Statybos reglamentas) teismo pastatai įtraukti į žmonėms su negalia svarbių objektų sąrašą. Statybos reglamento 58 p. įtvirtinta, jog viešuosiuose ir komerciniuose pastatuose turi būti užtikrinta galimybė žmonėms su negalia į juos patekti, laisvai judėti

ir naudotis visomis pagrindinėmis ir pagalbinėmis lankytojams skirtomis patalpomis. Pagal Statybos reglamento 70 p., lygių skirtumai ir nelygumai koridoriuje (negyvenamųjų pastatų) turi būti ne didesni kaip 20 mm. Jei lygių skirtumai ar nelygumai yra didesni kaip 20 mm, koridoriuje turi būti įrengiami Statybos reglamento 116–119 p. nustatytų dydžių pandusai.

Tiek pareiškėjas, tiek teismo pirmininkė patvirtina, kad pareiškėjui, negalint savarankiškai patekti į teismo posėdžių salę, padėjo teismo darbuotojai.

Pabrėžtina, jog Konvencijos 3 str. įtvirtinta, jog vienas iš Konvencijos principų yra pagarbos asmens prigimtiniam orumui, savarankiškumui, įskaitant laisvę rinktis, ir nepriklausomumui. Faktas, jog pareiškėjas galėjo patekti į teismo posėdžių salę tik kitų asmenų dėka, nesuderinamas su minimo Konvencijos principo įgyvendinimu.

Konstatuotina, jog teismo pastatas nėra pritaikytas žmonių su negalia reikmėms pagal Statybos reglamento reikalavimus. Dėl šios priežasties asmenims su negalia nebuvo sudarytos vienodos sąlygos lygiai su kitais asmenimis gauti teismo teikiamas viešojo administravimo paslaugas.

3. Pareiškėjo Tarnybai pateiktame skunde ir teismo pirmininkės pateiktame atsakyme nurodyta, kad šalia teismo pastato nėra įrengtos automobilių statymo vietos neįgaliesiems. Ši aplinkybė apriboja (apsunkina) asmenų su judėjimo negalia galimybes asmenų su negalia poreikiams pritaikytu transportu atvykti į teismo pastatą, kuris Statybos reglamentu įtrauktas į žmonių su negalia svarbių objektų sąrašą.

Pagal Statybos reglamento 46 p., visų tipų automobilių stovėjimo aikštelėse ir garažuose (esančiuose prie pastatų, pavieniuose, požeminiuose ir daugiaaukščiuose) turi būti įrengtos žmonėms su negalia automobilių vietos: 1 vieta, kai aikštelėje yra iki 15 vietų; 2 vietos, kai aikštelėje yra 16–50 vietų; 4 % vietų, kai aikštelėje yra daugiau kaip 50 vietų.

Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 32 p., saugaus eismo organizavimas yra savarankiškoji savivaldybės funkcija. Konstatuotina, jog Utenos rajono savivaldybės administracija įgaliota spręsti automobilio stovėjimo vietos asmenims su negalia prie teismo pastato įrengimo klausimą.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 14 str., 15 str. bei Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 str. 2 p.,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Kreiptis į Utenos rajono apylinkės teismo pirmininkę ir siūlyti užtikrinti teismo pastato pritaikymą žmonių su negalia reikmėms pagal Statybos reglamento reikalavimus ir taip užtikrinti teismo viešųjų paslaugų teikimą asmenims su negalia vienodomis sąlygomis lygiai su kitais asmenimis.

2. Kreiptis į Utenos rajono savivaldybės administraciją ir siūlyti spręsti automobilio stovėjimo vietos asmenims su negalia prie teismo pastato įrengimo, pagal Statybos reglamento reikalavimus, klausimą.

3. Su sprendimu supažindinti pareiškėją, Utenos rajono apylinkės teismą, Utenos rajono savivaldybės administraciją, Teisėjų tarybą.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė